

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Dragan Đorđević, Tamara Skrozza, Ljiljana Smajlović, Vlado Mareš, Zlatko Čobović, Zorica Višnjić, Vida Petrović Škero, Snežana Andrejević, Jelka Jovanović, Bojan Cvejić i Olivera Milošević, na sednici održanoj 29.4. 2021. godine, većinom glasova, izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „Zamak strave i užasa“, objavljenim 21.januara 2021. godine i neobjavljivanjem odgovora na tekst, dnevni list „Srpski telegraf“

1.prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka V (Novinarska pažnja) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom i da ne sme slepo da veruje izvoru informacija,

2.prekršio je i tačku 6 Odeljka IV (Odgovornost novinara), o obavezi novinara da poštuje etiku i kulturu javne reči, poštuje pravo na odgovor, izvinjenje i ispravku i da blagovremeno objavi odgovarajuću ispravku.

Tekstom „Čistačica bacala mališane na pod“, objavljenim 22.januara 2021.godine **nije prekršen** Kodeks novinara Srbije.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokati Milice Stanković, majke maloletnog deteta, podneli su žalbu zbog prekršaja više tačaka Kodeksa novinara iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara, Novinarska pažnja, Odnos prema izvorima informisanja i Poštovanje privatnosti. Kako je navedeno u žalbi, u spornim tekstovima su objavljene fotografije maloletnog deteta, koje ga, iako su „blurovane“ mogu učiniti prepoznatljivim, najpre roditeljima druge dece iz istog vrtića, a potom i širem krugu ljudi. Takođe, u prvom tekstu je objavljena neproverena i netačna informacija da dete boluje od blažeg oblika autizma, što je informacija koju su novinarima, kako je navedeno u tekstu, dali drugi roditelji. U žalbi se ističe da je otac deteta obavestio novinara „Srpskog telegrafa“ da ta informacija nije tačna i zamolio da se to ispravi, što se nije dogodilo. Redakcija nije odgovorila ni na zahtev advokata za objavljivanje demantija, koji je poslat 19. februara.

Redakcija „Srpskog telegrafa“ nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe su jednoglasno zaključili da je uredništvo „Srpskog telegrafa“ postupilo suprotno Kodeksu novinara Srbije odbijanjem da objavi odgovor, odnosno ispravku netačne informacije da je dete „blago autistično“, uprkos tome što im je na to ukazao i otac i što im je poslat i zvaničan zahtev advokata. Time je nesumnjivo prekršena tačka 6 poglavlja Odgovornost novinara, koja propisuje obavezu poštovanja prava na odgovor.

Komisija je bila jednoglasna i u oceni da identitet deteta nije otkriven, odnosno da je redakcija preduzela mere da se dete ne učini prepoznatljivim. Nisu objavljeni nikakvi detalji o njemu – ime, inicijali, pa ni pol, dok su fotografije koje su objavljene zamagljene do te mere da dete nije moguće prepoznati. Da su dete mogli da prepoznaju roditelji druge dece, kako se tvrdi u žalbi, Komisija smatra mogućim, ali ne i izvesnim, budući da se u pojedinim tekstovima u drugim medijima citiraju roditelji koji kažu da nisu sigurni da li je reč o njihovom detetu, pošto je fotografija mutna, kao i da su, navodno, roditelji izvršili pritisak na upravu vrtića da im saopšti o kom detetu je reč. Zbog toga se čini verovatnijim da su identitet deteta roditelji saznali na neki drugi način, a ne tako što su ga prepoznali na fotografijama. Međutim, čak i u slučaju da jesu, nikako se ne može zaključiti da je, zbog fotografija u medijima identitet deteta mogao biti poznat i širem krugu ljudi, niti da bi dete moglo trepeti bilo kakve posledice tog navodnog prepoznavanja.

Komisija smatra da je reč o veoma važnoj temi, ozbiljnom problemu, te da je informisanje čitalaca o tome šta se dešavalo u vrtiću od nesumnjivog javnog interesa (konačno, medijski napisi su i doveli do reagovanja nadležnih službi), te da je bilo potrebno da se sporne fotografije objave, a da je, kao što je već navedeno, redakcija preduzela neophodne mere da dete ne učini prepoznatljivim. Zbog svega toga je zaključeno da objavljivanjem fotografija nije prekršen Kodeks novinara Srbije.

Članovi Komisije nisu, međutim, bili jedinstveni u oceni da li je Kodeks prekršen objavljivanjem informacije da je reč o autističnom detetu, koja se ispostavila kao netačna. Za odluku da su na ovaj način prekršene tačke 1 i 2 poglavlja Novinarska pažnja glasalo je osam članova Komisije, dok je su tri člana bila protiv.

Većina članova Komisije ocenila je da su novinari, pre objavljivanja, morali da proveru kod roditelja ovu informaciju, jer se o nečijem zdravstvenom stanju može pisati samo u izuzetnim slučajevima, a kad je reč o detetu, obavezno uz dozvolu roditelja. Takav podatak, u suprotnom, morao bi da ostane u domenu privatnosti i nepoznat javnosti, čak i da je utvrđeno da je tačan, a nikako nije dopustivo da se o zdravstvenim stanju deteta spekuliše i da se bez provere objavljuju nagađanja drugih roditelja.

Deo članova Komisije smatrao je da je dete nije moglo biti prepoznato na osnovu podatka koji nije tačan, te da mu time nije naneta šteta, jer javnosti nije mogao biti poznat identitet deteta, kao i da su mediji, koji su dobili informaciju da je dete autistično, sa pravom hteli da ukažu na to, budući da je nasilje nad autističnom decom veoma prisutno, ali u isto vreme i prikriveno od javnosti.

Beograd, 29.4.2021.

Predsedavajući

Dragan Đorđević